

Το παλτό

Εθνικό – Πειραματική

Από την **Ελένη Πετάση**

«**Ε**γώ ανήκω στο χώρο του “θε-άτρου παιχνιδιού”, έχει επισημάνει η τριαντάχρονη Τίνα Τσουούβα, η οποία με το ανέβασμα του «Παλτού» απέσπασε πρόσφατα το βραβείο της καλύτερης πρωτοεμφανιζόμενης σκηνοθέτιδας στη Μόσχα. Στα χέρια της, λοιπόν, η διασκευασμένη νουβέλα του Γκόγκολ (που, σε μετάφραση Λεωνίδα Καρατζά και με Έλληνες ηθοποιούς, παρουσιάζεται στην Πειραματική Σκηνή του Εθνικού), μεταμορφώνεται σε ένα υπερρεαλιστικό παραμύθι, διάστικτο από ευαισθησίες, φαντασία, χιούμορ και φυεγαλέα παιχνιδίσματα του νου.

Το «Παλτό» είναι η κωμικοτραγική ιστορία του Ακάκιου Ακάκιεβιτς Τσαρουκόφ, ενός ασήμαντου, υποκόνδριου υπαλλήλου, μπλεγμένου στα δίχτυα της γραφειοκρατίας, που ζει αμπαρωμένος στο μικρόκοσμό του, γεμίζοντας την απέραντη μοναξιά του με ένα ιδιόζον πάθος με τα αντικείμενα. Προσκολλημένος στις εμμονές του, δυσκολεύεται ν' αποχωριστεί το διαλυμένο του

παλτό και όταν, έπειτα από σκληρές οικονομίες, αποκτά ένα καινούργιο – «με διπλές ραφές και χρυσά κουμπιά»–, στηρίζει σ' αυτό ολόκληρη την ύπαρξή του. Το ρούχο τον καταξιώνει στους συναδέλφους του, εξαφανίζει την ατολμία του, γίνεται ο μοναδικός του φίλος, η ερωμένη του. Όμως, προτού προλάβει να χαρεί τούτο το ανέλπιστο δώρο, δύο ληστές κλέβουν την παλτό και μαζί του κλέβουν την επιθυμία του για ζωή. Ο Ακάκιος

πεθαίνει και σαν φάντασμα πια τριγυρνάει στην Πετρούπολη κλέβοντας παλτά.

Η ευτυχία –αν υφίσταται– δεν είναι παρά ένα ολιγόλεπτο διάλειμμα, μοιάζει να πιστεύει ο Γκόγκολ. Η νουβέλα του έχει ελάχιστους διαλόγους και επικεντρώνεται στην προσωπικότητα του κεντρικού ήρωα. Κατ' επέκταση η παράσταση βασίζεται σε αυτοσεδιασμούς που με λεπτομερή κινησιολογία συχνά «αντικαθιστούν»

το λόγο, διεισδύοντας στο εσωτερικό του σύμπαν. Η έμφαση στη λεπτομέρεια, που με ένα λοξό τρόπο φλερτάρει με την ποίηση, είναι και το κλειδί της σκηνοθεσίας.

Για να επιτευχθεί μια τέτοιου είδους προσέγγιση απαιτείται υποκριτική μαστοριά. Και, στην προκειμένη περίπτωση, ο Νίκος Καρδώνης (Ακάκιος) είναι μία αποκάλυψη. Απλός, βαθύς, καίριος, ο νέος ηθοποιός χειρίστηκε τις ιλαροτραγικές στιγμές με σπάνια ευαισθησία και απόλυτο έλεγχο εκφραστικών μέσων. Από τους άλλους τρεις ερμηνευτές, που υποδύθηκαν πολλαπλούς ρόλους –κατά κάποιο τρόπο βοηθητικούς για την ανάδειξη του βασικού χαρακτήρα– ξεχώρισε η Μαρία Σαββίδου. Σαν αδιάφορη υπάλληλος, μονακική ηλίκιωμένη σπιτονοικοκυρά και αυταρκική Γερμανίδα γυναίκα του ράφτη Πετρόβιτς, είχε αμεσότητα και κατακτημένη τεχνική.

Η ταλαντούκα σκηνοθέτης οργανώνει με μαεστρία την ατμόσφαιρα του έργου, στην οποία συμβάλλουν ουσιαστικά τα ευφάνταστα σκηνικά-κοστούμια του Βλαντιμίρ Μαρτιρόσοφ και η μουσική του Βλαντιμίρ Πανκόφ. Ωστόσο, μερικές φορές παγιδύεται στη γοητεία των αυτοσεδιαστικών ευρημάτων, χάνει το μέτρο και τα εξαντλεί.

...για ένα καινούργιο παλτό, για μια νέα ζωή...